

[Avaleht](#) > ... > [Teie Õigused](#) > [Kuriteoohvrid](#) > [Ohvrite Õigused Riigiti](#) > 2 - Kuriteost teatamine ja minu õigused uurimisevõi kohtumenetluse ajal

2 - Kuriteost teatamine ja minu õigused uurimisevõi kohtumenetluse ajal

Kuidas saan ma kuriteost teatada?

Kuriteost saab teatada pädevale prokuratuurile kirjalikult, suuliselt või muul viisil.

Kui teatate kuriteost suuliselt, hoiatatakse teid valesüüdistuse esitamise tagajärgede eest. Suuline kuriteoteade registreeritakse kirjalikult; telefoni teel või muu telekommunikatsioonivahendi kaudu esitatud kuriteoteade registreeritakse võimaluse korral elektrooniliselt ja selle kohta koostatakse ametlik teade.

Kuriteost teatanud ohver saab kuriteoteate vastuvõtmise kohta kirjaliku kinnituse, mis sisaldab teatatud kuriteo põhiandmeid. Ohver, kes ei räägi või ei mõista pädevas asutuses kasutatavat keelt, võib teatada kuriteost oma keeles ja tal võimaldatakse kasutada tõlki või mõnda muud isikut, kes valdab nii pädevas asutuses kasutatavat keelt kui ka ohvri keelt. Ohver, kes ei räägi või ei mõista pädevas asutuses kasutatavat keelt, võib paluda, et kuriteoteate vastuvõtmise kinnitus tõlgitaks tasuta tema keelde.

Kui kuriteoteade esitatakse kohtusse, politseijaoskonda või valesse prokuratuuri, võtab asjaomane asutus kuriteoteate vastu ja edastab selle viivitamata pädevale prokuratuurile.

Prokurör kannab kuriteoteate viivitamata kuriteoteadete registrisse, välja arvatud juhul, kui seadusega on ette nähtud teisiti.

Kui prokurör üksnes kuuleb kuriteo toimepanekust või saab kuriteoteate ohvrilt, koostab ta ametliku teate, registreerib selle muude rikkumisjuhtumite registris ja jätkab seadusega ette nähtud viisil.

Kui kuriteoteade ei sisalda kuriteo üksikasju, st kui prokuröri ei ole võimalik kindlaks teha, millisest kuriteost on teatatud, registreerib ta kuriteo muude rikkumisjuhtumite registris ja palub kuriteost teatanud isikul esitada 15 päeva jooksul lisateavet.

Kui kuriteost teatanud isik lisateabe nõude peale ei reageeri, koostab prokurör selle kohta ametliku teate. Kui lisateabe esitamise tähtaeg lõppeb, peab prokurör teatama sellest kaheksa päeva jooksul kõrgemalseisvale prokuröriale. Kõrgemalseisval prokurör võib anda korralduse kanda kuriteoteade kuriteoteadete registrisse.

Kuidas ma oma juhtumi kohta teavet saan?

Kaks kuud pärast kuriteokaebuse esitamist või kuriteost teatamist võib ohver või kannatanu taotleda prokuröri teavet kuriteokaebuse/-teate alusel võetud meetmete kohta. Prokurör peab vastama mõistliku aja jooksul, kuid mitte hiljem kui 30 päeva pärast kirjaliku taotluse laekumist, välja arvatud juhul, kui vastamine võib kahjustada menetlust. Kui prokurör otsustab seda teavet mitte anda, peab ta teavitama sellest ohvrit/kannatanut.

Ohvril, kes osaleb kriminaalmenetluses kannatanuna, on õigus olla teavitatud menetluse tulemustest.

Kas mul on õigus õigusabile (uurimise või kohtumenetluse ajal)? Millistel tingimustel?

Lisaks eespool nimetatud õigustele on seksuaalkuriteo või inimkaubanduse ohvril enne küsitlemist õigus õigusnõustaja pakutavale tasuta nõustamisele ja talle võidakse määrata esindaja. Nõustaja/esindaja kasutamisega kaasnevad kulud kannab riik.

Lapsohvril on kõik eespool nimetatud õigused ja lisaks õigus esindajale, kellega seonduvad kulud kannab riik.

Kuriteoohvril on õigus esmasele ja teisele õigusabile. Sellist tasuta abi antakse vägivallakuriteo ohvrile, kes taotleb hüvitist kuriteoohvrina kantud kahju eest.

Sätted esmase ja teise õigusabi kohta leiab tasuta õigusabi käsitlevast seadusest.

Esmane õigusabi hõlmab üldist õigusteavet, õigusnõustamist, dokumentide esitamist avaliku sektori asutustele, Euroopa Inimõiguste Kohtule ja rahvusvahelistele organisatsioonidele kooskõlas rahvusvaheliste lepingute ja sisemise kodukorraga, esindamist avaliku sektori asutustes toimuvates menetlustes ja õigusabi vaidluste kohtuvälisel lahendamisel.

Esmast õigusabi võib anda igas õigusküsimuses, kui

- taotlejal puuduvad teadmised või võimekus, et kasutada oma õigusi;
- taotleja ei ole saanud erinormide alusel õigusabi;
- esitatud taotlus ei ole ilmselgelt põhjendamatu;
- taotleja majanduslik olukord on selline, et õigusnõustajale tasumine võib kahjustada tema või tema leibkonna liikmete elatustaset.

Esmast õigusabi taotleb isik peaks ühendust võtma otse esmase õigusabi pakkujaga.

Teisene õigusabi hõlmab õigusnõustamist, dokumentide esitamist menetluses, kus kaitstakse töötajate õigusi tööandja ees, dokumentide esitamist ja esindamist kohtumenetluses, õigusabi vaidluste rahumeelsel lahendamisel ning vabastust õiguskulude ja kohtulõivude tasumisest.

Teisest õigusabi võidakse anda juhul, kui

1. menetlus on keeruline;
2. taotleja ei suuda end ise esindada;
3. taotleja majanduslik olukord on selline, et õigusnõustajale tasumine võib kahjustada tema või tema leibkonna liikmete elatustaset;
4. kohtuvaidlus ei ole põhjendamatu;
5. taotleja taotlust ei ole ebatäpse teabe tahtliku esitamise tõttu viimase kuue kuu jooksul tagasi lükatud ning
6. taotleja ei ole saanud erinormide alusel õigusabi.

Teise õigusabi andmine kiidetakse heaks ilma taotleja majandusliku olukorra eelneva hindamiseta, kui taotleja on

1. elatisega seotud menetluses osalev laps;
2. vägivallakuriteo ohver, kes taotleb hüvitist süüteo tõttu tekkinud kahju eest;
3. isik, kellele tehakse sotsiaalkindlustusõiguste alaste erinormide alusel elatismakseid, või
4. isik, kellele makstakse Horvaatia iseseisvussõja veteranide ja nende pereliikmete õigusi käsitleva seaduse või sõja- ja kodusõjaveteranide kaitse seaduse alusel elamiskulude hüvitist.

Teisest õigusabi taotlevad isikud peavad esitama oma taotluse pädevale asutusele, kasutades spetsiaalset taotlusvormi.

Kas mul on õigus nõuda kulude hüvitamist (uurimises või kohtumenetluses osalemise ees)? Millistel tingimustel?

Kohus mõistab süüdistatavalt, kes mõistetakse süüdi, välja kohtuvaidluse kulud, välja arvatud juhul, kui süüdistataval on õigus saada sellest täielik või osaline vabastus.

Kui kriminaalmenetlus peatatakse või kui kohus mõistab süüdistatava õigeks või loobub süüdistusest, tuleb kohtu otsusega ette näha, et seaduse artikli 145 lõike 2 punktide 1-5 kohased kriminaalmenetluse kulud, süüdistatava vältimatud kulud ning kaitsjaga seotud vältimatud kulud ja tasud kannab riik, välja arvatud juhul, kui seaduses on sätestatud teisiti.

Kas ma võin edasi kaevata, kui juhtumi uurimine lõpetatakse enne kohtusse jõudmist?

Ohver, kelle kuriteokaebus on tagasi lükatud, võib esitada ise süüdistuse.

Kui prokurör leiab, et *ex officio* menetletava süüteoga seoses süüdistuse esitamiseks või kaebuses nimetatud isikule süüdistuse esitamiseks puudub alus, peab ta teavitama sellest ohvrit kaheksa päeva jooksul ja ühtlasi teada andma, et ohver võib esitada süüdistuse ise. Seda peab tegema ka kohus, kes on peatanud menetluse, kuna prokurör on loobunud süüdistusest mõnel muul juhul.

Kas ma võin osaleda kohtumenetluses?

Vastavalt seadusele on kannatanul kriminaalmenetluses õigus

- kasutada oma emakeelt, sealhulgas viipekeelt, ja paluda abi tõlgilt, kui ta ei räägi või ei mõista horvaadi keelt, või viipekeele tõlgilt, kui ta on kurt või pimekurt;
- esitada seotud kahjuhüvitamishagi ja taotleda ajutiste meetmete võtmist;
- kasutada juriidilist esindajat;
- esitada fakte ja tõendeid;
- viibida tõendite kogumise istungil;
- osaleda menetluses ja tõendamismenetluses ning esineda lõppsõnaga;
- nõuda seaduse artikli 184 lõike 2 alusel võimalust tutvuda menetlustoimikuga;
- küsida prokuröritelt teavet enda kuriteoteate alusel võetud meetmete kohta ja esitada kaebus kõrgemaseisvale prokurörile;
- esitada apellatsioonkaebus;
- taotleda endise olukorra taastamist;
- saada teade kriminaalmenetluse tulemuse kohta.

Milline on minu ametlik roll õigussüsteemis? Kas ma olen või kas ma saan valida, et ma olen: ohver, tunnistaja, kannatanu või eraõiguslik hageja?

Kuriteoohver on füüsiline isik, kes on kandnud otseselt kuriteo tagajärjel füüsilist või psühholoogilist kahju, kelle vara on saanud kahjustada või kelle põhiõigusi ja -vabadusi on tõsiselt rikutud. Kuriteoohver võib olla ka otseselt kuriteo tõttu hukkunud isiku abikaasa, partner, elukaaslane, mitteametlik elukaaslane, alaneja sugulane või nende puudumisel otseselt kuriteo tõttu hukkunud isiku üleneja sugulane, vend või õde. Kuriteoohvriks peetakse ka isikut, keda hukkunu oli kohustatud seaduse kohaselt ülal pidama.

Kannatanu on kuriteoohver või juriidiline isik, kes on kandnud kuriteo tõttu kahju ja kes osaleb sellega seoses kriminaalmenetluses.

Isiku roll menetluses ei sõltu tema enda soovist, vaid sellest, milline oli tema roll konkreetses kriminaalasjas. Sõltuvalt seaduses sätestatud asjaoludest võib iga isik sattuda ükskõik millisesse eespool nimetatud rolli; isiku enda otsustada on vaid see, milliseid õigusi kannatanu või kuriteoohvrina kasutada.

Millised on minu õigused ja kohustused seoses minu rolliga?

Kuriteoohvril on õigus

- kasutada kuriteoohvritele mõeldud tugiteenuseid;
- saada kooskõlas seadusega tõhusat psühholoogilist ja muud professionaalset abi ja tuge kuriteoohvreid abistavatelt organitelt, organisatsioonidelt ja asutustelt;
- olla kaitstud hirmutamise ja kättemaksu eest;
- oma väärikuse kaitsele tunnistajana ärakuulamisel;
- sellele, et ta pärast kuriteokaebuse esitamist tarbetu viivitusega ära kuulatakse ja teda ei küsitleta hiljem rohkem, kui on kriminaalmenetluse seisukohast hädavajalik;
- lasta end saata ükskõik millise toiminguga juures usaldusisikul;
- nõustuda vaid minimaalsete meditsiiniprotseduuridega ja üksnes juhul, kui need on kriminaalmenetluse

jaoks ilmingimata vajalikud;

- esitada süüdistustaotlus või erahagi kooskõlas karistusseadustikuga, osaleda kannatanuna kriminaalmenetluses, saada teavitatud kuriteokaebuse tagasilükkamisest (seaduse artikli 206 lõige 3) ja prokuröri otsusest süüdistus esitamata jätta ning esitada süüdistus ise ilma prokurörita;
- saada prokurörielt teavet enda kaebuse alusel võetud meetmete kohta (seaduse artikkel 206a) ja esitada kaebus kõrgemalseisvale prokuröriale (seaduse artikkel 206b);
- küsida ja saada tarbetu viivitusega teavet õigusrikkuja vahi alt või eelvangistusest vabastamise, vanglast põgenemise või vabastamise kohta ning ohvrikaitse tagamiseks võetud meetmete kohta;
- küsida ja saada teavet mis tahes lõpliku otsuse kohta, millega kriminaalmenetlus lõpetatakse;
- kasutada muid seaduses ette nähtud õigusi.

Ohvril, kes osaleb kriminaalmenetluses kannatanuna, on õigus

- kasutada oma emakeelt, sealhulgas viipekeelt, ja paluda abi tõlgilt, kui ta ei räägi või ei mõista horvaadi keelt, või viipekeelet tõlgilt, kui ta on kurt või pimekurt;
- esitada kahjunõue ja taotleda ajutiste meetmete võtmist;
- kasutada juriidilist esindajat;
- esitada fakte ja tõendeid;
- viibida tõendite kogumise istungil;
- osaleda menetluses ja tõendamismenetluses ning esineda lõppsõnaga;
- nõuda kooskõlas seadusega võimalust tutvuda menetlustoimikuga;
- küsida prokurörielt teavet enda kuriteoteate alusel võetud meetmete kohta ja esitada kaebus kõrgemalseisvale prokuröriale;
- esitada apellatsioonkaebus;
- taotleda endise olukorra taastamist;
- saada teade kriminaalmenetluse tulemuse kohta.

Lapsohvril on lisaks selle seaduse kohastele ohvri õigustele õigus

1. tasuta esindajale,
2. isikuandmete kaitsele ja
3. kinnisele istungile (kriminaalmenetluse seaduse artikli 44 lõige 1).

Seksuaalkuriteo või inimkaubanduse ohvril on lisaks selle seaduse artiklis 43 nimetatud õigustele õigus

1. tasuta nõustamisele enne küsitlemist;
2. tasuta esindajale;
3. lasta end politseiijaoskonnas või prokuratuuris küsitleda samast soost isikul ja võimaluse korral lasta end küsitleda samal isikul, kui toimub uus küsitlemine;
4. mitte vastata küsimustele, mis ei ole seotud kuriteoga, vaid puudutavad tema eraelu;
5. taotleda küsitlemist audiovisuaalseadmete vahendusel (seaduse artikli 292 lõige 4);
6. isikuandmete kaitsele;
7. kinnisele istungile (kriminaalmenetluse seaduse artikli 44 lõige 4).

Eeluurimisetapis võib kuriteoohver, kes on eraõiguslik hageja või kannatanu, juhtida tähelepanu kõikidele faktidele ja esitada tõendeid, mis on olulised kuriteo kinnitamiseks, õigusrikkuja(te) isiku kindlakstegemiseks ja seotud kahjunõude esitamiseks.

Prokuratuur ja kohus on kohustatud nii enne kriminaalmenetlust kui ka selle igas etapis uurima, kas süüdistataval on võimalik hüvitada kannatanule kuriteoga tekitatud kahju. Samuti peavad nad teavitama kannatanut teatavatest seadusest tulenevatest õigustest (nt õigus kasutada oma emakeelt, õigus esitada kahjunõue jne).

Isik, kellel on tõenäoliselt teavet süüteo või süüteo toimepanija kohta või muud asjakohast teavet, võidakse kutsuda kohtusse tunnistajana.

Tunnistajana võidakse küsitleda kannatanut, kannatanut kui tsiviilhagejat ja eraõiguslikku hagejat.

Eraõiguslikul hagejal on samad õigused kui prokuröri, välja arvatud õigused, mis on antud üksnes riigivõimu esindajale.

Kas ma võin kohtumenetluse ajal teha avalduse või anda tunnistusi? Millistel tingimustel?

Vastavalt seadusele on kannatanul õigus

1. juhtida tähelepanu faktidele ja esitada tõendeid;
2. viibida tõendite kogumise istungil;
3. osaleda menetluses ja tõendamismenetluses ning esineda lõppsõnaga (kriminaalmenetluse seaduse artikli 51 lõige 1).

Ohvril, kes on esitanud süüdistuse, on samad õigused kui prokuröri, välja arvatud õigused, mis on antud üksnes riigivõimu esindajale.

Eraõiguslikul hagejal on samad õigused kui prokuröri, välja arvatud õigused, mis on antud üksnes riigivõimu esindajale. Eraõigusliku hageja suhtes kohaldatakse samu menetlussätteid kui kannatanu ja tsiviilhageja suhtes.

Kohtuistungil kutsub peakohtunik kõiki pooli üles esitama tõendid, mille nad kavatsevad esitada põhiistungil. Mõlemal poolel palutakse esitada märkusi teise poole esitatu kohta.

Millist teavet antakse mulle kohtumenetluse ajal?

Eeluurimisetapis võib kuriteoohver, kes on eraõiguslik hageja või kannatanu, juhtida tähelepanu kõikidele faktidele ja esitada tõendeid, mis on olulised kuriteo kinnitamiseks, õigusrikkuja(te) isiku kindlakstegemiseks ja kahjunõude esitamiseks.

Ohvril, kes osaleb kriminaalmenetluses kannatanuna, on õigus

- küsida prokurörielt teavet enda kuriteoteate alusel võetud meetmete kohta ja esitada kaebus kõrgemalseisvale prokuröri;
- saada teavitatud kuriteokaebuse tagasilükkamisest või prokuröri otsusest süüdistus esitamata jätta;
- saada teade kriminaalmenetluse tulemuse kohta.

Kas mul on võimalik tutvuda menetlustoimikuga?

Ohvril, kes osaleb kriminaalmenetluses kannatanuna, on õigus tutvuda menetlustoimikuga.

■ Viimati uuendatud: 02/07/2025

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.